

MÜSLÜMANLARI CENNETE VEYA CEHENNEME GÖTÜRECEK AMELLER

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn. Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne Muhammedini'l-Mustafâ ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ'.

Emmâ ba'd:

Fa'lemû eyyühe'l-ihvân ve inne efdale'l-hadîsi kitâbullâh ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesetin bid'atün ve külle bid'atin dalâletün ve külle dalâletin ve sahibehâ fi'n-nâr.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allahu Teâlâ hazretlerinin selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun. Rabbimiz Teâlâ ibadetlerinizi, taatlerinizi kabul eyleyip dünya ve âhirete müteallik dileklerinizi, taleplerinizi ihsan eylesin.

Peygamberimiz, Efendimiz Muhammed-i Mustafâ *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretle-

rinin mübarek hadislerinden, bize olan öğütlerinden, emirlerinden, tavsiyelerinden bir demet okuyup tefeyyüz etmek, teallüm etmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına başlamazdan önce, Efendimiz'e olan sevgimizin, bağlılığımızın, saygımızın bir nişanesi olsun, ruh-i pâkine hediye olsun diye; onun cümle âl'inin, ashâbının, etbâının ve ahbâbının ruhlarına ayrı ayrı hediye olsun, sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah-i mukarrabînin ruhlarına ve bilhassa Ümmet-i Muhammed'in mürşitleri olan ulemâ ve sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye; okuduğumuz hadisleri nakil ve rivayet eden hadis alimlerinin, kitabı telif eyleyen zâtın, üstatlarımızın, hocalarımızın ruhlarına hediye olsun diye; içinde yaşadığımız beldeleri "Allah Allah" diye çarpışarak, mallarıyla canlarıyla cihat ederek fethetmiş olan ecdadımızın, fatihlerin, şehitlerin, gazilerin, cümle hayrât u hasenât sahiplerinin, şu içinde toplandığımız caminin yapılmasına, yaşamasına sebep olanların ruhlarına ve geçmişlerine hediye olsun; biz yaşayan müslümanlar da Rabbimiz'in rızasına uygun yaşaya-

lım, Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda yürüyelim, Peygamber Efendimiz'in sünnetini ihyâ eyleyip şehit sevapları kazanalım ve huzûr-u Rab-bü'l-izzet'e sevdiği razı olduğu kullar olarak varalım diye bir *Fâtiha*, üç *Ihlâs-ı Şerîf* okuyup öyle başlayalım. Buyurun.

a. Bedenle Yapılan İbadetler

إِنَّ الَّذِي لَا يُؤَدِّي زَكَاتَ مَالِهِ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مَالُهُ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ شُجَاعًا أَقْرَعَ لَهُ زَبِيبَتَانِ، فَيُلْزِمُهُ أَنْ
يُطَوِّقَهُ. يَقُولُ: أَنَا كَنْزُكَ أَنَا كَنْزُكَ.

Müslüman biliyor ki üzerindeki farzlardan birisi de mâlî vazife, mâlî farz. Namaz kılıyor; bu bedenî bir ibadet. Abdest alıyor, camiye geliyor, seccadesine dikiliyor, kibleye yöneliyor; abdestliyken namaz kılıyor. Bunda bir para pul yok, bunu herkes yapabilir. Yoksul bir insan da gelir, suyu bulduğu yerde, denizde, deryada, derede abdestini alır; seccadesi yoksa kumda, toprakta, çimende, çayırdaki, hırpanî kılıklı, üstü örtülü, deri örtmüş veya çarşaf örtmüş veya bir kumaşla sarınmış veya onu bulamamış da yapraklarla örtünmüş, bir şeyle örtünüp *Allahu Ekber* diyebilir. Bu -namaz- para istemeyen bedenî bir ibadet.

Oruç?

O da bedenî bir ibadet. Sıhhatli bir insan oruç tutuyor. Allah'ın emri için yemesini, içmesini, keyfini, zevkini, nefsinin şehvânî arzularını tutuyor; helal arzularını bile tutuyor, vermiyor. Su haram değil, yemek haram değil. Ama şu vakitten şu vakte kadar kendisini tutuyor, yemiyor. Nefsini alıştırmak için Allah böyle bir ibadet [emretmiş.] Bu da bedenî bir ibadet.

Zekât?

Zekâtın bedenle ilgisi yok. Hasta da olsa sağlam da olsa, büyük de olsa küçük de olsa Allah "vereceksin" diyor. Mal sahibi insan malının belli miktarını, malının cinsine göre şu ölçüde, şu ölçüde, şu ölçüde verecek. Paraysa kırkta birini verecek. Koyunsa kırk koyunda bir koyun verecek. Deveyse beş devede işte bir şey artarsa şuradan şuraya... hepsinin cetveli var, sıralanmış. Fıkıh kitaplarını okusun, müslümanlar ne kadar zekât vermesi gerektiğini bilsin. Ziraatle meşgulse ziraat mahsulünün öşürü vardır, yani onda birini verecek. Eğer zahmet çekiyor, eliyle kuyudan su çekiyor, uğraşıyor, didiniyor; daha zahmetliyse

yirmide birini verecek. Nısf-ı öşür verecek, yani öşrün yarısını verecek. Bunların hepsi ilmihâl kitaplarında farzlardan biri olan zekâtın anlatıldığı kısımda [açıklanmış.] Bunu verecek.

Neden?

Allah ona vermiş, o da bir miktarını fakirlere verecek. Allah'ın emrettiği yerlere bu mâlî birikim sarf edilecek.

Bunu yapmıyor.

Niye yapmıyorsun?

Allah'ın emri. Namaz kılmaya gelince kıyor. Oruç tutmaya gelince tutuyor. Para vermeye gelince veremiyor. Olmaz! O da farz, o da farz. Hiçbir müslüman hiçbir farzı inkâr ve ihmal edemez!

Ebû Bekr-i Sıddîk zamanında, tecrübesiz olduğu için Ümmet-i Muhammed'in bazı şahısları dediler ki;

“Yâ Ebâ Bekir, sen halife oldun. Peygamber Efendimiz irtihâl-i dâr-ı bekâ eyledi. Ne yapalım... Biz müslümanız. Kur'an okuyacağız. Namaz kılacağız. Oruç da tutacağız. Ama bizden zekât isteme.”

Develeri vermek zor geliyor. Koyunları, keçileri vermek zor geliyor.

“Bizden zekât isteme.”

Dedi ki;

“Bakın. Zekât bir farzdır. Bu işin şakası yoktur. Resûlullah Efendimiz zamanında verdiğiniz gibi yine vereceksiniz. Vermezseniz vermeyenlerle çarpışırım, savaşırım!”

Neden?

Bir farzı yapmamak suçtur. İnkâr ediyorsa inkârından dolayı savaşılır. İnkâr etmiyor da “vermiyorum” derse temerrüdünden dolayı yine halife onunla çarpışır, cezasını verir.

Ve öyle yapmıştı.

Neden?

Allahu Teâlâ hazretleri buyuruyor ki;

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ. لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ.

Fî emvâlihim hakkun ma'lûm. “Zenginlerin malları içinde mâlum bir hak vardır.” *Li's-sâili ve'l-mahrûm.* “Dilenenler için ve o mala

sahip olmayan mahrum kimseler için ayrılmış Allah'ın tayin ettiği bir hak vardır.”¹

“Ben bunu kimseyle ortak olarak çalışmadım. Kendim çalıştım, kendim kazandım bu parayı. Kimse benim ortağım değil.”

İşte ortağın olmasa bile o malının bir miktarı fakirin hakkı. O hakkı vermezsen sen hırsızısın. Sen cimrisin. Sen pintisin. Sen âsisin. Sen Allah'ın emrini tutmayan bir insansın. Başkasının hakkını yiyorsun sen!

“Yemiyorum!”

Yiyorsun! Çünkü fakirin hakkını vermiyorsun. Senin cebinde kalıyor.

“Vermiyorum!”

Ceza: Vermiyorsan, yarın boynuna bir yılan dolandığı zaman... En zehirli yılan, en korkunç yılan... Gözlerinin altında benekler olan veya keskin dişleri olan, başı çıplaklaşmış, yılanmış, yaşlanmış, korkunç, zehri azılı, iyice artmış bir yılan şeklinde boynuna dolacaktır. “İşte biriktirdiğin paran benim, malın benim!” Isırarak.

¹ 70/Meâric, 24-25.

Muhterem kardeşlerim!

Bazı insanlar yılan sokması nedir bilmez. Arafat'ta bir arkadaşımızın babasını akrep sokmuş. Suyun başındayken, su içecekken, abdest alacakken kocaman akrep belirmiş. Oranın akrepleri de, sıcak yerlerin akrepleri simsiyah, biraz irice oluyor. "Aman öldürelim!" "Yok, öldürmesek mi? Acaba ihramlıyken Arafat'ta öldürülür mü, öldürülmez mi?" Akrep öldürülür. Ama tereddüt geçirince, o da "Hızlı bir şekilde, nasıl olduğunu anlayamadım. Hızla geldi, benim ayağımı soktu." diyor. Kendisi anlatıyor. Sedyeyle hastaneye götürmüşler. Hastaneden geldikten sonra bizim yanımıza oturdu, o anlatıyor. Dağ gibi bir adam. Şuraya otursa benim boyuma kadar gelir. Dağ gibi, şişman, güçlü kuvvetli, efe bir adam. Şu kadarcık akrep ayağına bir iğnesini batırmış. "Küt diye kendimi yerde buldum." diyor. Küt yere düşmüş. Akrep soktu diye almışlar, hastaneye götürmüşler. İlaçlar [vesaire...] Ondan sonra biraz düzelmiş. Bana geldi. Geldiği zaman, akrebin sokmasından aradan kaç saat geçtiyse geçmiş; "Hocam sanki usturayı, jileti almışlar, ayağımın üst tarafından

aşağı doğru kesiyorlar gibi acı geliyor hâlâ oradan.” diyor. İlaç verildiği halde...

İnsanlar azabın ne kadar şiddetli olduğunu buralardan anlasın. Bir akrep sokuyor, böyle oluyor. O zehirli yılan dünyada sarılıp boyuna sokarsa insanı öldürür. Âhirette ölmek yok.

b. Cehennem Azabının Şiddeti

عَنْهُمْ مِنْ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ
عَذَابُهَا

Lâ yukdâ aleyhim fe-yemûtû. Ölse kurtulacak. Ölüp de kurtulmak yok. *Ve lâ yuhaffefu anhüm min azâbihâ.*² Azabın indirilmesi de yok. Azabı devamlı çekecekler. Bunu bilsin.

Cehennem azabının şiddetini bilmek isteyen için kolay bir tecrübe imkânı var. Bir kibrit çöpünü alsın. Kutunun kenarından yaksın. O çöp yanıncaya kadar parmağını o alevin üstünde tutsun. Buyur, tecrübesi bedava. Cehennem ateşi nasıl acıymış, gör! O parmak o bir tanecik kibrit çöpünden, hatta tamamı değil de dibinde kaldığı zaman elinden atma-

² 35/Fâtır, 36.

mışsa, dibine kadar gelip yanmasından insanın parmağını öyle bir acıtıyor ki bir hafta, 10 gün, 15 gün, iki hafta devam ediyor bu acısı... Burası kabarıyor tabii. Ondan sonra kuruyor, kabuk bağlıyor. Başıma geldiği için biliyorum, tam anlatabiliyorum.

Bir kibrit çöpünün alevine dayanamıyorsunuz ey insanlar, cehennemden azabına nasıl dayanacaksınız? Cehennemden korkmaz mısınız? Cehennemden kurtulmak istemez misiniz? Cenneti kaçırdığınıza pişman olmaz mısınız? "Ah vah!" etmez misiniz?

Cehenneme atmasalar bile, cennete sokmasalar, cennetten mahrum kalsanız o mahrumiyet size acı olarak yetmez mi? Ötekiler girmiş cennete, sen açıkta kalmışsın ayazda, dışarıda; cennete girememişsin. Köřkler yok. Nimetler yok. Hizmetçiler yok. Olur mu?

Cennete girememek bile çok büyük bir mahrumiyet. Bir de cehenneme atılıp azap görmek...

E neden yapıyor? Azabı bu insan niye üstüne çekiyor? Kaşınıyor, ille azaba [gidiyor?]

Cimriliđinden.

“Hocam böyle senin anlattığın gibi anlat-salar kimse zekâtını vermekten imtinâ etmez, hemen koşa koşa verir.”

İslâm’ı bilmeyince oluyor bunlar. Ya da inanmıyor, kâfir olduğundan. Mesela haram bir şey. Gülüyor; “Ha ha ha... Sen yemiyorsan ver, ben yiyeyim.” Diyor. Alay etmeye kalkıyor. Tabii onlar yarın azabı gördüğü zaman anlayacaklar ama...

لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ

*Lev künna nesmeu ev na’kilu.*³ “Ah keşke kulağımıza o nasihatler girseydi de biz de aklımızı başımıza toplasaydık!” diyecekler.

İşte Allah bildiriyor. İşte Resûlullah *sal-lallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz bildiriyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Başkasının malını yemeyin. Fakirin malını hiç yemeyin. Yazık, o orada açlıktan ölüyor. Sana Allah kırk bölük mal vermiş, bir bölüğünü ona vermiyorsun. İnsan insansa kendi ihtiyacı kadarını alır, hepsini verir ya... Ne kadar milyarı var? 40 milyarı var. Tamam, bir milyarını

³ 67/Mülk, 10.

ayırır, 39 milyarını verir, merhametli bir insan. Kırkta birini istiyor Allah. “Kırkta birini ver bari.” diyor. Kırkta birini dahi vermiyor. Olmaz!

Cimri cehenneme düşmeye yakındır. Cömert cennete girmeye yakındır. Cömert cennete yakındır. Cimri cehenneme yakındır. Cimriliği atacak, cömert olacak.

Cömertlik üç çeşittir. Mal cömertliği; para pul, harcama, masraf.

Masrafsız iş olmuyor. Bak bu güzel sesi büyütme cihazları olmasa, nakletme cihazları olmasa aşağıdaki cemaat, dışarıdaki cemaat bunu dinleyemez. Bu ışıklar yanmasa olmaz. Bu cihazlar olmasa bunlar video bantlara alınamaz. Bunlar nasıl oluyor? Hadi bakayım, bir tanesini sen al. Bu haftalık masrafı sen al, hadi. Kaç milyon olduğunu anlarsın. Hapı yutarsın. “Vay be, amma masraflıymış!” Geliyor millet, camide kaloriferli namaz kılıyor. Peki bu kalorifer neyle ısınıyor? Halının üzerinde namaz kılıyor. Dışarıda şırıl şırıl sular akıyor. Hizmetler oluyor. Nasıl oluyor?

Parayla oluyor. Hayır sahipleri çıkıyor, hayır yapıyor. Birisi diyor ki; “Hocam en gü-

zel, en kıymetli cihazlarla ses tertibatı ve teşkilatı yapılsın. Parasını ben vereceğim. Masraftan korkmayın. Ama en güzeli olsun.” Ben de buradan yorulmadan anlatıyorum. Siz de rahat rahat, gümbür gümbür ses geliyor, dinliyorsunuz.

Her şey masraf. Masrafsız bir şey var mı? Şuradan dışarı çıktığın zaman Türkiye’de nefes almak vermek bile masraftır. İnsanın vergisi vardır. “Benim tarlam var. Bir de oraya tenekeden gecekondü yaparım. Otları yerim, yaşarım.” desen yine vergi memuru gelir, senden bir vergi alır. Bir şey vergisi vardır. Arsa vergisi vardır, arazi vergisi vardır, gelir vergisi vardır, yol vergisi vardır, belediye vergisi vardır... Belediye ev yaptırtmaz. “Yaptırmıyorum. Harcını yatır. Ruhsat almak için şu kadar para.” der. Parasız yaşanmıyor. Parasız hizmetler de yürümüyor. Bu hususta çok bastıra bastıra [söylemek] istiyorum:

Bütün dinî hizmetler parayla, pulla dönüyor; sizin şahsî işlerinizin parayla pulla döndüğü gibi. Sen evine ekmek alırken parayla olduğu gibi; elektrik, su parayla olduğu gibi; hava parayla olduğu gibi, hava parası, civa

parası; vergiler vesaire olduğu gibi İslâmî hizmetler de para sarf ederek oluyor.

Sen de üzerine düşeni yapacaksın. Helalinden kazanacaksın, fakirin hakkını kazancının içinden ayıracaksın. “Bu benim değil, fakirin hakkı.” diyeceksin, ayıracaksın. Fakiri arayıp bulup vereceksin. Fakire vereceksin. Daha başka yerlere, nerelere verileceğini ilmihâl kitabından okuyacaksın, aziz ve muhterem kardeşlerim.

Önemli bir farz bu. “Namazı kılarım, zekâtı vermem.” derse insan kâfir olur. “Kabul etmiyorum.” derse kâfir olur. Allah’ın farzlarıyla oynanmaz. Allah’ın farzları inkâr edilmez. Ederse insan dinden çıkar. Allah sevmez. Defterden silindi mi mahvolur insan.

İkinci hadîs-i şerîfe geçiyoruz:

إِنَّ الَّذِي أَنْزَلَ الدَّاءَ أَنْزَلَ الدَّوَاءَ. وَلَمْ يُنْزَلْ دَاءٌ إِلَّا أَنْزَلَ لَهُ دَوَاءً، إِلَّا دَاءً وَاحِدًا: الْهَرَمُ.

Inne'llezî enzele'd-dâe enzele'd-devâe. Ve lem yünzil dâen illâ enzele lehû devâen illâ dâen vâhiden: el-heremü.

Bu da Saffan b. Assâl *radıyallahu anh'*ten rivayet edilmiş. Taberânî rivayet etmiş.

Peygamber Efendimiz müjde veriyor. Buyuruyor ki;

“Hastalığı indiren Allah ilacı da indirmiştir. Hastalığı indiren devasını da indirmiştir. Hiçbir hastalık indirmemiştir ki onun devası inmemiş olsun.”

Yani her derdin devası, her hastalığın şifası vardır.

İllâ dâen vâhiden. “Ancak bir hastalığın devası yoktur.”

“O da ihtiyarlık.”

İnsan zamanı gelince, yaşlandıkça gören gözler görmez oluyor, yürüyen ayaklar tutmaz oluyor, elleri titremeye başlıyor, baston kullanıyor, beli iki kat oluyor. Çöküyor, çöküyor çöküyor... Beli iki kat olmuş, yerlere bakına bakına yürüyor. Ne arıyorsun yerde? “Gençliğim kayboldu, onu arıyorum!” Gençlik gitti elden. Ara bakalım, bulmak yok. Onun çaresi yok. İhtiyarlık. Yaşayan bedenî bakımdan gittikçe yaşılanıyor ve sonunda vadesi yetince âhirete göçüyor.

Bu hadisten ne dersler çıkartabiliriz?

Bir kere ümitsizliğe düşmemek lazım, her hastalığın şifası varmış. Müjdelers olsun ki her hastalığın şifası varmış. Demek ki tedavi olmak için ilacı arayacağız. İlacı bulunca da kullanacağız. Tedavisi oluyor. Hastalık geçiyor.

“Hocam bazı amansız hastalıklar varmış.”

“Her hastalığın devası var.” diyor Peygamber Efendimiz. Burada müjdeliyor. “Amansız hastalığa düştüm!” diye ümitsizliğe düşmemek lazım. Bazı amansız hastalıklardan adamlar iyi oluyor. Diyor ki;

“Yaşama gücüyle kanseri yendi.”

Hadi oradan palavracı, aptal! Allah [şifa veriyor.] Demek ki kurtulma imkânı oluyor.

Arap kardeşlerimizden bir tanesi Avusturya'ya gitmiş. Bacağını göstermiş. Fena bir hastalık, bacağında. Bacağı şişmiş, fil gibi... “Keseceğiz, çare yok.” demişler. “Dur, ben memlekete bir gideyim.” demiş. Memlekette çörekotu yemiş. “Çörekotu ye.” demişler. “Çörekotunda şifa var.” demişler. Yemiş, yemiş... Bir müddet sonra bir daha gitmiş. Doktor

demiş ki; “Nasıl tedavi ettin bunu? Kesecektik bu bacağı. Şimdi iyi olmuş.”

Gayet tabi ya... Her hastalığın bir devası var işte...

Deva bazen dua da olur. Dua da bir devadır. Dua edersin, geçer. Sahâbe-i kirâmdan böyle dua edip de zehirli yılan soktuğu halde, vücudu şişmeye başladığı halde dua ile zehri geçip kurtulanlar var. İlaç vermiyor. “Al şu ilacı yut.” demiyor. Gidiyor, duayı okuyor. Zehirli yılan ısırılmış. Ölmek üzere adam, şişmeye başlamış. Şişi geçiyor, şifa buluyor. Devayla, ilaçla da iyi olur, duayla da iyi olur. Dilerse Allah şifayı verir.

c. Şifa’yı Veren Allah’tır (c.c.)

Buraya gelmeden önce biz hastanedeydik. Epeyce bizi, kanımızı, canımızı aldılar, iğneleri batırdılar, kanları çektiler vesaire... Ama duvara ne yazmış kardeşlerimiz?

-Allah razı olsun.-

“Yâ Şâfî!”

Ne demek?

“Ey şifayı veren, âlemlerin Rabbi olan Al-lahu Teâlâ hazretleri şifayı sen verirsin.”

“Yâ Şâfî” diye yazmışlar. Hoşuma gitti, güzel bir levha.

Hastalar ümitsizliğe düşmesin, her derdin devası var, tedavi olsunlar.

Başka bir hadîs-i şerîfte de diyor ki;

Fe-tedâvev. “İlacı, devayı arayın, tedavi olun.” *Ve lâ tedâvev bi'l-harâm.* “Ama haramla tedavi olmayın.”

Ben hatırlıyorum, ilkokul talebesiyken birisi rahatsızlandı. Doktorlar dediler ki;

“Bu biraz hastalanmış, zayıflamış; konyak içsin.”

İçki tavsiye ediyor. Çocuk şişmanlasın diye içki tavsiye ediyor. Bak, Peygamber Efendimiz ne buyuruyor?

“Tedavi olun ama haramla tedavi olmayın.”

“Efendim işte falanca vahşi hayvan yakalanırsa, soyulur da yenilirse şu hastalığa iyi gelirmiş.”

O hayvan yenilir mi? Fıkıh kitabında o hayvan [için] “yenilir” diye yazıyor mu?

Yenilmez. Mundar yahut yenilmeyen hayvanlar sırasında adı geçen bir hayvan. O zaman ondan deva olmaz.

إِنَّ الَّذِينَ يذُكُرُونَ مِنْ جَلَالِ اللَّهِ وَتَسْبِيحِهِ
وَتَكْبِيرِهِ وَتَحْمِيدِهِ وَتَهْلِيلِهِ، يَتَعَاطَفْنَ حَوْلَ الْعَرْشِ
لَهُنَّ دَوِيُّ كَدَوِيِّ النَّحْلِ، يُذَكِّرْنَ بِصَاحِبِهِنَّ. أَفَلَا
يُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ لَا يَزَالَ لَهُ عِنْدَ الرَّحْمَنِ شَيْءٌ
يُذَكَّرُ بِهِ.

Inne'llezîne yezkürûne min celâlillâhi ve tesbîhihî ve tekbîrihî ve tahmîdihî ve tehlîlihî yeteâtafne havle'l-arşi lehünne deviyân kedviyyi'n-nahli yüzekkirne bi-sâhibihinne. E fe-lâ yuhibbu ehadüküm en lâ yezâle lehû inde'r-rahmâni şey'ün yüzkerü bihî.

Sadaka Resûlullah fîmâ kâl ev kemâ kâl.

en-Numan b. Beşir *radıyallahu anh'*ten bu hadîs-i şerîfi Ahmed b. Hanbel *rahmetullahi aleyh*, mübarek mezhep imamı, hadis alimi rivayet etmiş.

Diyor ki Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*;

İnne'llezîne yezkürûne. "Zikir yapan insanlar..."

Ama zikir çok çeşitli. "Zikir nedir? Zikir nasıl yapılır?" diye hiç duymayan insanlar var. Bizim cemaat bilir de, şu bantı da birileri dinleyecek. Zikir nedir? Çok çeşitli olabilir. Çeşitlerini de söylüyor Peygamber Efendimiz:

Min celâlillâhi. Mesela celâlini, azametini, kudretini ifade eden kelimeleri tekrar tekrar söylemek. Mesela *celle celâlühû* diyoruz ya mesela, bu bir [zikirdir.] *Teâlâ. Celle ve âlâ. Azze ve celle.* "Allah" dediğimiz zaman böyle güzel şeyler söylüyoruz. Allah'ın ululuğunu, azametini ifade eden sözler. Bu da zikirdir.

Ve tesbîhihî. Sübhanallah diyoruz. Bu da bir çeşit tesbih.

Sübhanallah ne demek?" *Yâ Rabbi, senin her şeyin çok güzel. Her şeyin tastamam. Hiçbir eksiğin yok. Her sıfatın en a'lâ, en kıymetli, en güzel, en tam.*" demek. *Ve tekbîrihî.* Tekbir ne demek? *Allahu Ekber* demek. Allah'ın ulu olduğunu ifade eden sözler söylemek.

Ve tahmîdihî. Hamd etmek. Allah'ı övücü, Allah'ın nimetleri karşısında O'na şükredici sözler söylemek.

Ve tehlîlihî. Ve *Lâ ilâhe illallah, Lâ ilâhe illallah* diye Allah'ın birliğini ifade edici sözler söylemek şeklinde böyle zikir yapan kimse-ler...

Onların bu zikirleri ne olur?

Yeteâtafne havle'l-arşi. “Bunlar Arş'ın etrafında toplaşrlar.”

Arş-ı A'lâ nerede, nasıl?

Çok muazzam bir şey. Allahu Teâlâ hazretlerinin Arş-ı Â'lâsı, Arş-ı Âzâm'ı çok muazzam bir şey. Muazzamlığını nasıl anlayabiliriz?

Başımızı kaldırdığımız zaman semavât, semalar var.

سَبْعَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا

*Seb'a semâvâtin tibâkâ.*⁴

Yedi kat sema var.

Sonra?

⁴ 67/Mülk, 3.

وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ

*Vesia kürsiyyühü's-semâvâti ve'l-ard.*⁵

Allah'ın kürsîsi var; semaları ve arzı içine almış, kuşatmış. Bunu da anladık. Semaları da içine aldığına göre Kürsî daha büyük. Âyete'l-kürsî var, okuyoruz. Kürsî daha büyük. Arş, Kürsî'den çok çok daha büyük. Allahu Teâlâ hazretlerinin Arş'ı, Arş-ı Âzâm'ı insan aklının kavramayacağı, tahayyül edemeyeceği kadar muazzam büyüklükte...

“Arş'ın etrafında toplanırlar, dönmeye başlarlar. Bu zikirler Arş-ı Rahmân'a kadar ulaşır, orada birikir, dönmeye başlarlar.”

Lehünne deviiyün ke-deviyyi'n-nahli.

“Dönerken arının vızıltısı gibi ses de çıkartırlar.”

Kulun çeşitli cinslerle yaptığı zikirler Arş-ı Rahmân'a kadar çıkar, orada arı vızıltısı gibi dönmeye başlarlar. Arş-ı Âzâm'ın etrafında dolaşmaya başlarlar.Sonra?

Yüzekkirne bi-sâhibihinne. “Kendisini zikreden kişileri orada onlar zikreder, anarlar,

⁵ 2/Bakara, 255.

yâd ederler, söylerler.” “Bizi dünyada falanca zikretti. Aşağıda bizi filanca söyledi.” diye kendilerini zikreden, kendilerini dilinen telafuz eden [kişileri] orada anarlar, andırırlar, başkalarına söylerler.” “Siz kimsiniz yahu? Nereden geldiniz buraya? Bu vızıltı, bu böyle kalabalık, bu izdiham?” “Biz falancanın zikirleriyiz, işte biz oradan geldik.” diye kendilerini zikredeni orada yâd ederler, bildirirler, anlatırlar, diyor Peygamber Efendimiz. Allah âhir zamanın fitnelerinden, şu zamanın fitnelerinden bizi korusun. Hakkı hak olarak görmeyi [ve ona] uymayı nasip eylesin. Bâtılı bâtil olarak görüp ondan korunmayı nasip eylesin.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

15 Rebîü'l-Âhir 1408 / 06.12.1987

İskenderpaşa Camii/ İstanbul

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

